

INFORMASJON TIL MOTTAK OM BEBOERE MED ENDELIG AVSLAG PÅ ASYLSØKNAD.

Utlendingen plikter å forlate landet frivillig etter avslag fra Utlendingsdirektoratet hvor direktoratet har gitt avslag på søknad om utsatt iverksettelse av vedtaket, eller etter endelig avslag fra Utlendingsnemnda.

Når er et avslag endelig?

En sak er endelig avgjort når:

- UDI har fattet vedtak, og dette ikke er påklaget innen klagefristen (3 uker etter underretning om vedtak)
- UNE har fattet vedtak

Hva betyr utsatt iverksettelse?

En person som får et avslag i første instans (UDI) og som får innvilget utsatt iverksettelse, får bli i landet mens saken er til ankebehandling i andreinstans (UNE - utlendingsnemnda).

De som blir nektet utsatt iverksettelse får ikke oppholde seg i riket mens saken er til ankebehandling i andre instans (UNE - Utlendingsnemnda). Dette medfører at vedkommende blir pålagt å forlate riket umiddelbart etter at beslutning om nei til utsatt iverksettelse er gitt.

Hva menes med "omgjøringsbegjæring"?

Omgjøringsbegjæring er en anmodning å omgjøre et endelig vedtak. Begjæringen endrer ikke utlendingens status. Det endrer heller ikke det faktum at personen har fått en utreisefrist og er pålagt å reise ut av riket. Endring av status skjer bare hvis omgjøringsbegjæringen blir tatt til følge. En omgjøringsbegjæring vil heller ikke ha noen innvirkning på beslutningen om trekk i basisbeløp.

Iverksettelse av vedtak:

Utlendingslovens § 41. Fremgangsmåten ved iverksetting av vedtak.

”Vedtak som innebærer at utlending må forlate riket, iverksettes ved at utlendingen pålegges å reise med en gang eller innen en fastsatt frist. Dersom pålegget ikke blir fulgt eller det er overveiende sannsynlig at det ikke vil føre til at utlendingen forlater riket, kan politiet føre utlendingen ut”.

Det er personens eget ansvar å reise innen en fastsatt frist. Det forutsettes at søkeren benytter sitt reisedokument dersom søkeren er i besittelse av dette.

Konsekvenser ved å ikke reise innen fristen.

Utlending som har oversittet utreisefristen har ikke lenger lovlig opphold i landet, og har derfor ikke krav på sosiale ytelser. Utlendingsdirektoratet iverksetter derfor en reduksjon av basisbeløp for de som har oversittet fristen.

Dersom personen ikke reiser innen utreisefristen eller ikke søker og blir godkjent for frivillig retur med IOM, vil personen bli uttransportert av politiet. Personen får heller ikke mulighet til å planlegge reisen selv.

Utlending som blir uttransportert ved tvang, kan også bli pålagt å betale utgiftene ved sin egen utreise og til vaktthold, når dette er nødvendig fordi utlending ikke vil forlate riket frivillig. Jf. § 46 i utlendingsloven. Dette kan også gi grunnlag for bortvisning ved senere innreise, jf. § 27 første ledd bokstav h.

Utlending som unndrar seg gjennomføring av vedtak som innebærer at vedkommende skal forlate riket kan i følge utlendingslovens § 29 utvises. Når asylsøkeren oppgir uriktig identitet, nasjonalitet, og/eller åpenbart avgir falsk forklaring, vurderes alltid utvisning.

Utvisning er til hinder for senere innreise i riket, jf. utlendingslovens § 29 tredje ledd. Innreiseforbudet kan gjøres varig eller tidsbegrenset, men som hovedregel ikke for kortere tidsrom enn to år.

Overtredelse av utlendingsloven som fører til utvisning skal innmeldes i SIS. SIS er en informasjonssystem for alle Schengen land. Innmelding fra norsk side vil igjen føre til at innmeldingen også vil gjelde for hele Schengen-området. Innreiseforbudet vil dermed gjelde til alle Schengen-land med mindre myndighetene i den enkelte land gir særskilt tillatelse til innreise.

Reisedokumenter

Asylsøkere skal levere reisedokumentene til politiet når de søker om asyl. Likevel er det et flertall av de som søker om asyl som ikke har reisedokumenter, eller ID dokumenter.

I de tilfeller hvor utlending ikke er i besittelse av gyldige reisedokumenter, har vedkommende plikt til å fremskaffe dette. Dette innebærer også å fremskaffe dokumentasjon på sin identitet.

I § 128 i utlendingsforskriften heter det at; *”Ved innreise, og frem til antatt korrekt identitet er registrert, har utlending plikt til å medvirke til å avklare sin identitet, jf. lovens § 37 første ledd første punktum.”*

Myndighetene kan pålegge personen å legge frem reisedokument eller lignende dokument utferdiget av offentlig myndighet i inn- eller utland som bekreftelse på utlendingens identitet.

Utlending som ikke har slikt dokument i sin besittelse, kan pålegges å innhente det.

Utlendingen kan også pålegges å medvirke til at slikt dokument innhentes eller utstedes, herunder ved å la seg fremstille for aktuelle lands utenriksstasjon og gi de opplysninger som er nødvendig for å få utstedt reisedokument. Jf. Utlendingsforskriften § 128 bokstav b første ledd.

Hvordan skaffe reisedokumenter?

Dersom gyldighetstiden for reisedokumentet er utgått eller søkeren ikke er i besittelse av eget reisedokument, må søkeren selv ta kontakt med sitt hjemlands ambassade i Oslo. Dersom hjemlandets myndigheter ikke er etablert med ambassade i Norge må søkeren ta kontakt med hjemlandets myndigheter i et annet land.

Adresser og telefonnummer til ambassader og konsulat kan finnes på følgende web - adresse:

<http://www.odin.dep.no/ud/norsk/publ/veiledninger/032101-120002/index-dok000-b-n-a.html>

Eller gå inn på www.odin.dep.no og følg disse veiviserne/ pekere:

Departementene_Utenriksdepartementet_Publikasjoner_Veiledninger og brosjyrer_Fremmede staters representasjon til Norge.

Dersom utlending har problemer med å skaffe seg reisedokumenter, kan vedkommende selv eller mottakspersonalet ta kontakt med Oslo politidistrikt, Den sentrale effektueringsenheten (DSE) på telefon: 22 70 55 50

Problemer med å tvangseffektuerer vedtak.

I visse tilfeller vil politiet ha problemer med å tvangseffektuerer vedtak. Dette kan skyldes at Norge ikke har tilbaketakelsesavtale, eller at personen ikke bidrar til å dokumentere sin identitet eller til å fremskaffe gyldige reisedokumenter. Enkelte land tar kun imot personer som returner frivillig. Det er imidlertid personens ansvar å følge pålegget om å forlate riket, og å fremskaffe nødvendige reisedokumenter eller ID dokumenter. Under nevnes land der dette kan være aktuelt:

Etiopia og Eritrea

Etiopiske og eritreiske myndigheter ønsker ikke å ta imot sine egne borgere med mindre de har originale og gyldige reisedokumenter. Dersom politiet ikke har gyldige reisedokumenter, kan det være vanskelig å tvangseffektuerer vedtaket. Det er fullt mulig for etiopiere og eritreere å returnere til hjemlandet. Etiopiere og eritreere kan skaffe seg nasjonalitetspass ved ambassaden i Stockholm.

Somalia

I et fåtall saker har UDI og UNE avslått søknad om asyl fremmet av somaliere som har tilknytning til bestemte områder i Somalia.

Det finnes ingen myndighet til å utstede gyldige reisedokument i Somalia, derav heller eller ingen utenriksstasjoner med slik myndighet. Det er derfor ikke mulig for somaliere å skaffe seg nasjonalitetspass. Vi mener likevel at somaliene kan returnere til hjemlandet. Vi kjenner saker hvor somaliere som har ønsket å returnere til hjemlandet har fått utstedt et norsk utlendingspass gyldig for kort tid (6 måneder), og kun for en reise til Somalia.

Irak

Borgere av Irak må ta kontakt med den irakiske ambassaden i Stockholm for utstedelse av irakiske reisedokumenter. I særlige tilfeller kan UDI fatte vedtak om at Oslo politidistrikt kan utstede et norsk utlendingspass, gyldig for én innreise til det aktuelle transittland med en gyldighetstid på 6 måneder. For å få utstedt et slikt utlendingspass bes vedkommende ta

kontakt med den lokale politimyndighet på stedet som igjen vil ta kontakt med Oslo politidistrikt for bistand.

Iran

Borgere av Iran må ta kontakt med den iranske ambassade i Oslo for utstedelse av reisedokumenter. Vedkommende må fylle ut et søknadsskjema fra den iranske ambassaden og levere inn fire bilder. Dersom søkeren ikke selv ønsker å møte opp på ambassaden, kan Oslo politidistrikt være behjelpelig med kontakten med ambassaden. Den iranske ambassaden utsteder også reisedokumenter til søkere som ikke har noen form for legitimasjon. Ytterligere informasjon bes rettet til Oslo politidistrikt.

Syria og Libanon.

Syriske borgere må ta kontakt med den syriske ambassade i Tyskland. Dette gjelder også statsløse palestiner og kurdere fra Syria. Libanesiske borgere må ta kontakt med den libanesiske ambassaden i Stockholm. Spørsmål knyttet utstedelse av reisedokumenter til disse landene bes rettet til Oslo politidistrikt.

Midlertidig arbeidstillatelse for personer med endelig avslag.

På grunn av problemer med å tvangseffektuere vedtak, har UDI hatt en praksis med å gi midlertidig arbeidstillatelse inntil vedtaket kan effektueres. Under følger eksempler på grupper dette kan være aktuelt for.

Etiopiere og eritreere.

Det oppholder seg en del etiopiere og eritreere i riket som har endelig avslag. Etiopiske og eritreiske myndigheter ønsker ikke å ta i mot sine egne borgere med mindre de har originale og gyldige reisedokumenter og returnerer frivillig. Norske myndigheter klarer ikke å gjennomføre tvangsmessige returer til disse landene. I flertallet av sakene er disse forutsetningene ikke tilstede. Resultatet er at mange etiopiere og eritreere har oppholdt seg i Norge i flere år uten oppholds- eller arbeidstillatelse.

UDI innførte en praksis som gikk ut på at etiopiere og eritreere fikk midlertidig arbeidstillatelse inntil ett år, likevel ikke utover tidspunkt for iverksettelse av Utlendingsnemndas vedtak.

Bakgrunnen for at UDI innførte denne praksisen var at vi ikke skulle avskjære adgangen for utlendingen til å underholde seg selv, dersom han hadde evne og vilje til det. En slik ordning ble ansett å være en fordel for utlendingen selv i tillegg til at ordningen innebar en samfunnsøkonomisk fordel.

Motargumentet er at denne ordningen ikke motiverer utlendingen til å reise tilbake til hjemlandet. **Utgangspunktet er at utlendingen plikter å rette seg etter påbudet i det endelige vedtaket, i dette tilfellet; han plikter å forlate riket.** Dette gjelder også om midlertidig arbeidstillatelse er gitt. Det forhold at norske myndigheter ikke klarer å gjennomføre en tvangsmessig retur tilsier ikke at påbudet har falt bort.

Det er ikke tatt stilling til om praksisen med å gi arbeidstillatelse skal videreføres eller endres, men dette vil bli vurdert uavhengig av beslutningen om trekk i basisbeløpet.

En konsekvens er at beboerne kan oppleve at personer fra samme nasjonalitet blir rammet ulikt. Personer med egen inntekt merker ingen negative konsekvenser, mens en med kun basisbeløp vil få et tydelig signal om å reise.

Nord-irakere (MUF)

Denne gruppen fikk, i en overgangsfase, midlertidig arbeidstillatelse inntil effektivering av negativt vedtak. Det er kun et fåtall personer som har slik tillatelse.

Det spesielle med denne gruppen er at de på et tidligere tidspunkt hadde forventninger om at de ville få en oppholdstillatelse i Norge. Imidlertid strammet myndighetene inn praksisen overfor denne gruppen.

UDI er kjent med at et stort antall nord irakere reiser til hjemlandet via Damaskus. UDI har informasjon om at det er registrert et stort antall grensepasseringer av personer som bor/har bodd i Norge. Dette illustrerer at nord - irakere kan reise hjem.

Tvangsmessige returer til Nord - Irak er pr i dag ikke mulig. For å effektivere de negative vedtakene er vi avhengig av at utlendingen er motivert for å reise hjem, og at han selv - eventuelt i samarbeid med norske myndigheter - legger forholdene til rette for retur.

Det presiseres at utlendinger med endelig avslag har påbud om å forlate riket.

Andre grupper som jobber, men som ikke har en gyldig arbeidstillatelse.

Mottakene kan erfare at enkelte personer jobber selv om de har mottatt et endelig avslag på asylsøknad. Midlertidig arbeidstillatelse blir i enkelte tilfeller gitt av politiet (med et stempel i "grønnboka" med 6 mnd varighet). En person kan innenfor denne perioden få et endelig avslag som gjør at arbeidstillatelsen ikke lenger er gyldig. Per i dag er det ikke noe meldesystem til arbeidsgiver eller skattemyndigheter, som opplyser om at personen ikke har en gyldig arbeidstillatelse lenger.